

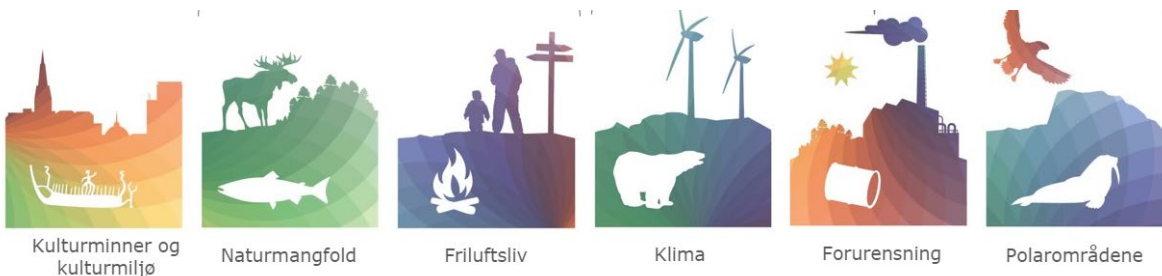

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Endelig tildelingsbrev 2023

for

Riksantikvaren

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Overordnede prioriteringer for Riksantikvaren i 2023.....	3
3	Nasjonale mål, prioriteringer, styringsparametere og oppdrag for 2023.....	4
3.1	Kulturminne og kulturmiljø	4
3.1.1	Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø	4
3.1.2	Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging	4
3.1.3	Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk	5
3.2	Polarområdene.....	6
4	Prioriteringer på tvers av resultatområdene	6
5	Fellesføringer	8
6	Budsjett og fullmakter	8
7	Rapportering	11

1 Innledning

Klima- og miljødepartementet viser til Prop. 1 S (2022-2023) og Innst. 14 S (2022-2023), og stiller i dette tildelingsbrevet bevilgningene til disposisjon for Riksantikvaren. Tildelingsbrevet gir sammen med hovedinstruksen for virksomheten, Prop. 1 S og budsjettinnstillingen, rammer, forutsetninger og krav for Riksantikvaren i 2023. Tildelingsbrevet og instruksen er utgangspunktet for Riksantikvaren sin rapportering gjennom året.

Departementet ønsker å understreke at de nasjonale målene som er presentert i Prop. 1 S (2022-2023) er politisk fastsatte nasjonale mål, hvor god måloppnåelse avhenger av bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Riksantikvarens egne bidrag til måloppnåelse vil derfor variere, utfra hvilke virkemidler og ansvar etaten innehar.

I tildelingsbrevet er de prioriterte nasjonale målene for 2023 gjengitt, men de øvrige nasjonale målene ligger fortsatt fast.

Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for styring av all statlig virksomhet.

2 Overordnede prioriteringer for Riksantikvaren i 2023

Bistår i oppfølging av Meld. St. 16 (2019–2020) *Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold*. Som ledd i oppfølgingen er koblingen mellom natur og kulturmiljø vektlagt. Arbeidet har både ha et nasjonalt og internasjonalt perspektiv, og integrerer bærekraftsmålene.

Er en pådriver for kunnskaps- og fagutvikling på kulturmiljøfeltet.

Er en pådriver for at kulturmiljøforvaltningen utvikler og tar i bruk gode digitale tjenester i forvaltningen og formidling av kunnskap om kulturmiljø, som gir publikum, planleggere, næringsliv, sektorinteresser og kulturmiljøforvaltningen enkel tilgang på kulturmiljødata av høy kvalitet.

Bidrar til å nå delmål og prioriterte kunnskapsbehov mot 2030 i KLDs gjeldende kunnskapsstrategi.

Utvikler og styrker kulturmiljøforvaltningens arbeid med klimautfordringene.

3 Nasjonale mål, prioriteringer, styringsparametere og oppdrag for 2023

3.1 Kulturminne og kulturmiljø

3.1.1 Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø

Nr	Prioriteringer	Styringsparametere
1	Demokratisk involvering er førende for arbeidet med kulturmiljø og samarbeidet med de frivillige organisasjonene er styrket.	<ul style="list-style-type: none">Riksantikvaren legger til rette for at frivillig arbeid på kulturmiljøområdet, bl.a. ved å samordne virkemidler, bistå og involvere frivillige organisasjoner i relevante prosesser.
2	Eiere og forvaltere av kulturmiljø har tilgang til relevant informasjon og kompetanse.	<ul style="list-style-type: none">Eiere og forvaltere av kulturmiljø bruker digitale tjenester.Bedre samarbeid, effektiv bruk og videreutvikling av den samlede kompetansen innen bygningsforvaltningen og fartøyvernet.

3.1.2 Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging

Nr	Prioriteringer	Styringsparametere
1	Fylkeskommuner, Sametinget, kommuner og andre aktører ivaretar kulturmiljø gjennom helhetlig samfunnsplanlegging.	<ul style="list-style-type: none">Fylkeskommuner, Sametinget og kommuner har god kunnskap om viktige kulturmiljøinteresser og sammenhengen mellom klima og kulturmiljø, og tar denne kunnskapen i bruk i sin arealforvaltning.
2	Bevisstheten om kulturarven som ressurs i by- og stedsutviklingen er styrket.	<ul style="list-style-type: none">Fylkeskommuner, Sametinget og kommuner har god kjennskap til Riksantikvarens bystrategi og benytter den i sitt arbeid med by- og stedsutvikling.
3	Kulturmiljøforvaltningen bidrar til klimatilpasning, reduksjon av klimagassutslipp og sirkulær økonomi.	<ul style="list-style-type: none">Riksantikvaren bidrar med kompetanse slik at relevante samarbeidspartnere, nasjonalt og internasjonalt, får kunnskap om

		<p>kulturmiljøets bidrag til grønn omstilling.</p> <ul style="list-style-type: none"> Fylkeskommuner, Sametinget og kommuner har god kjennskap til Riksantikvarens klimastrategi og benytter den i sitt arbeid med klimautfordringene.
--	--	---

3.1.3 Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk

Nr	Prioriteringer	Styringsparametere
1	Kulturmiljøforvaltningens virkemiddelapparat er best mulig samordnet, enhetlig og tilpasset dagens samfunnsutfordringer og nasjonale mål.	<ul style="list-style-type: none"> Evaluering av statens landsverneplanarbeid og SKE er gjennomført. Arbeidet med å vurdere hvilke bevaringsprogram som eventuelt skal videreføres som ordinære tilskuddsposter er igangsatt. Riksantikvaren har bistått lovutvalget og departementet i arbeidet med ny kulturmiljølov.
2	Langsiktig og varig forvaltning av de kulturhistoriske verdifulle kirkene er utviklet i samarbeid med KLD, BFD og de kirkelige organene.	<ul style="list-style-type: none"> Ferdigstille bevaringsstrategi og bevaringsprogrammer for kulturhistorisk verdifulle kirkebygninger på oppdrag av BFD.

Nr	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
1	Forslag til tematiske bevaringsstrategier, herunder evaluering av de to pilotene, sendes KLD.	1. juni 2023
2	Utarbeide veiledere og eksempelsamling i tråd med de aktuelle tiltakspunktene i Kultur- og reiselivsstrategien.	1. desember 2023
3	Gjennomføre en evaluering av bevaringsprogrammene, som grunnlag for å vurdere eventuell videreføring av dem som tilskuddsordninger. Oppdraget utdypes nærmere.	1. desember 2023

3.2 Polarområdene

3.2.1 De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning

Nr	Prioriteringer	Styringsparametere
1	Forvaltningen av prioriterte kulturminner og kulturmiljøer på Svalbard er forutsigbar og langsiktig.	<ul style="list-style-type: none"> • Sysselmesterens arbeid med revisjon av kulturminneplan for Svalbard er gjennomført med innspill fra Riksantikvaren.

4 Prioriteringer på tvers av resultatområdene

Nr	Prioriteringer	Styringsparametere
1	Miljødata og kunnskapssynteser brukes mer effektivt for felles kunnskapsgrunnlag på tvers av sektorer.	<ul style="list-style-type: none"> • Et mer helhetlig kunnskapsgrunnlag basert på utvikling og økt bruk av uavhengige kunnskapssynteser. • Miljødata blir forvaltet og tilgjengeliggjort mer koordinert og effektivt gjennom et etablert

		<p>datasamarbeid og felles prinsipper.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt innovasjon ved bruk av ny teknologi, nye datakilder og metoder i innhenting av miljødata.
2	Nasjonal og internasjonal verdensarvpolitikk gjennomføres i tråd med prioriteringene i Meld. St. 16 (2019 – 2020) <i>Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Verdensarvområdene har oppdaterte forvaltningsplaner. • RA bidrar med kompetanse slik at konsekvensutredninger for planer og tiltak som berører norske verdensarvområder er gjennomført og vurdert når vedtak fattes. • Kapasitetsbygging for oppfølging av verdensarvkonvensjonen globalt er styrket.
3	Kulturmiljøinformasjon blir forvaltet på en måte som sikrer kvalitet og fremmer deling av data i kulturmiljøforvaltningen og med andre sektorer.	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturmiljøforvaltningen har en felles terminologi for kulturmiljødata. • Et kvalitetsbegrep for kulturmiljødata er etablert og tatt i bruk.

Oppdragsliste 2023 for gjennomgående prioriteringer

Nr	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
1	Gjennomføre en evaluering og vurdere eventuelle tilpasninger av Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram, herunder utarbeide felles evalueringskriterier.	20. desember 2023
2	Ferdigstille den påbegynte prosessen med å føre Varjjat Siida – et arktisk kulturlandskap/verdensarv Ceavccageadge/Mortensnes og Villreinfangsten på Dovrefjell på tentativ liste, i tråd med	1. desember 2023

	foreliggende plan for arbeidet utarbeidet våren 2022 (jf. brev av 4. oktober 2021).	
3	Videreføre arbeidet med å vurdere det faglige grunnlaget for en eventuell nominasjon av kulturmiljøer fra vikingtiden til verdensarvlisten, i tråd med foreliggende plan for arbeidet utarbeidet våren 2022 (jf. brev av 4. oktober 2021).	1. desember 2023
4	Gjennomføre en kartlegging av de største utfordringene og foreslå mulige tiltak som bidrar til å styrke arbeidet med å ivareta norske kulturmiljøinteresser ved regelverks- og politikikutvikling i EU.	31. desember 2023
5	Lukke avvik, rapportert i brev til Riksantikvaren desember 2022, i etterkant av inspeksjon om forebyggende sikkerhet.	Rapporteres muntlig i etatsstyringsmøte høst 2023

5 Fellesføringer

Følgende fellesføringer vil gjelde for budsjettåret 2023:

1. Lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse
2. Redusere konsulentbruken
3. Virksomhetene skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er hensiktsmessig.

Det vil komme nærmere beskrivelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet knyttet til innholdet i, og rapporteringskravet til, disse tre fellesføringene.

6 Budsjett og fullmakter

Tildelinger og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med Prop. 1 S (2022-2023), og Stortingets vedtak basert på Innst. 14 S (2022-2023). Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med Bevilgningsreglementet, Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, instruks fra Klima- og miljødepartementet for virksomhets- og økonomistyring i Riksantikvaren samt andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponering av statlige budsjettmidler.

Det er viktig å fortsatt ha stor oppmerksomhet når det gjelder tilskuddsforvaltningen. Det skal ikke foretas utbetalinger av tilskudd uten utlysning annet enn der tilskuddsmottakerne er nevnt spesifikt i Prop. 1 S. Tilskudd skal bare utbetales fra tilskuddsposter, mens kjøp av varer og tjenester kun skal skje etter prosedyrene i anskaffelsesreglene.

Kap. 1429/4429 Riksantikvaren

Utgifter kap. 1429 (i 1000 kr)

Kapittel/post	Betegnelse	Tildeling
1429/01	Driftsutgifter	153 620
1429/21	Spesielle driftsutgifter	31 977
1429/22	Flerårige prosjekter kulturminneforvaltning, kan overføres	30 361
1429/60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 824
1429/70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, kan overføres	39 026
1429/71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap, kan overføres	142 759
1429/72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, kan overføres	58 554
1429/73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra mellomalderen og brannsikring, kan overføres	59 072
1429/74	Tilskudd til fartøyvern, kan overføres	70 605
1429/75	Tilskudd til fartøyvernssentrene, kan overføres	15 557
1429/77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, kan overføres	8 446
1429/79	Tilskudd til verdensarven, kan overføres	53 372
	Sum kap. 1429	672 173

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01.1:

- Posten er redusert med 1,653 mill. kroner ifm. tjenesteavtale for arkiv mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren.
- Posten er lønnsjustert med 2,663 mill. kroner.
- Posten er redusert med 246 000 ifm. ny beregning av premiemodell til Statens pensjonskasse.

Post 01.2:

- Posten er prisjustert med 652 000 kroner.
- Det er lagt inn et gevinstuttak ifm. reiser på 771 000 kroner.

- Posten er økt med 1,4 mill. kroner til istandsetting av kulturhistoriske viktige kirkebygg. I tillegg ligger det 28,6 mill. kroner til samme formål på BFDs budsjett (kap. 882 post 61).

Post 21:

- Posten er prisjustert med 822 000 kroner.

Post 22:

- Posten er prisjustert med 627 000 kroner.
- Det er ompostert 6 mill. kroner fra post 79 til post 22 for å dekke utgifter til Basisutstillingen til verdensarvsentrene.

Inntekter kap. 4429 (i 1000 kr)

Kapittel/post	Betegnelse	Tildeling
4429/02	Refusjoner og diverse inntekter	2 303
4429/09	Internasjonale oppdrag	4 023
	Sum kap. 4429	6 326

Tildelinger på andre kapitler på Klima- og miljødepartementets budsjett

Riksantikvaren kan i tillegg disponere midler over følgende kapitler (i 1000 kr):

Kapittel/post	Betegnelse	Tildeling
1410.21	Miljødata	6 316
1400.21	Spesielle driftsutgifter	1 000 ¹

i. Delegering av budsjettmessige fullmakter

Riksantikvaren delegeres myndighet iht utdypende krav i gjeldende rundskriv [R-110](#)² til å benytte unntaksbestemmelsene i Bevilgningsreglementet. Dette gjelder:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i Bevilgningsreglementet delegeres også virksomhetene myndighet til å overskride kapittel 1429 post 01 mot tilsvarende merinntekt under kapittel 4429 postene 02 og 09.

Tilsagnsfullmakter under kap. 1429

Riksantikvaren gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
------	------	------------	--------------

¹ Arbeid med tentativ liste/vurdering av mulige nye nominasjoner verdensarv.

² Dateret 10.01.2020

1429	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	56 mill. kroner
1429	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap	34 mill. kroner
1429	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	11 mill. kroner
1429	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	12 mill. kroner
1429	74	Tilskudd til fartøyvern	19 mill. kroner
1429	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
1429	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet	4 mill. kroner
1429	79	Tilskudd til verdensarven	20 mill. kroner

7 Rapportering

Etaten skal rapportere resultater og årsregnskap i foreløpig/2. tertials rapport og endelig årsrapport, som viser status per 31. august og 31. desember. Rapportene skal foreligge minst to uker før etatsstyringsmøtene. Vi minner om at virksomhetene må ha et system slik at budsjetteringen og regnskapsføringen internt kan fordeles på de ulike virkemiddel- og resultatområdene.

Departementet viser særlig til følgende rundskriv:

- Rundskriv 115: Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Rundskrivet gir nærmere bestemmelser om innhold og oppstilling av årsregnskapet, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.4.
- Fast årlig rundskriv R-8 fra FIN (til KLD) medio november. Egen bestilling fra fagavdelingene til etatene om leveranser i forbindelse med årsavslutningen av statsregnskapet
- Rundskriv 114: Bruk av de statlige regnskapsstandardene (SRS) i virksomhetsregnskapene.

Nøkkeltall

Det skal i årsrapporten i tillegg rapporteres for følgende nøkkeltall for tre siste år:

1. Antall ansatte
2. Antall avtalte årsverk
3. Antall utførte årsverk
4. Samlet tildeling post 01-99
5. Utnyttelsesgrad post 01-99
6. Driftsutgifter/drifstkostnader
7. Lønnsandel av driftsutgifter/lønnsandel av drifstkostnader
8. Lønnsutgifter eller lønnskostnader pr årsverk

Aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven

Likestillings- og diskrimineringsloven Kapittel 4 Aktivt likestillingsarbeid pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i all sin virksomhet. Vi ber om at rapporteringen til dette temaet blir lagt ved årsrapporteten i vedlegg.

Vi ber om at det i årsrapporten (vedlegg) rapporteres for:

- Hvor mange prosent kvinner det er i virksomheten totalt, i toppledelsen, i mellomledelsen (seksjons-/enhetsledere), blant høyere lønnede rådgivere (seniorrådgivere, spesialrådgivere, fagdirektører o.l.), blant saksbehandlere (rådgivere, førstekonsulenter o.l.) og kontorstillinger (konsulent, sekretær o.l.).
- Gjennomsnittlig månedslønn for menn og kvinner totalt i virksomheten, i toppledelsen, i mellomledelsen, blant høyere lønnede rådgivere, blant saksbehandlere og kontorstillinger. Hvis f.eks. kvinner har høyest gjennomsnittlig månedslønn i en stillingskategori føres dette opp som 100 % og menns gjennomsnittlige lønn i prosent av kvinnenes lønn (eks: hvis kvinnelige rådgivere tjener 50.000 i gjennomsnitt og menn 40.000 føres det slik: Kvinner 100% menn 80%).
- Kartlegging av deltid skal rapporteres ved at prosenttallet for kvinner og prosenttallet for menn oppgis (eks: Hvis det er 100 menn i virksomheten og 2 av disse jobber deltid, rapporteres 2% og tilsvarende for kvinner). Det samme gjøres for kartleggingen av midlertidig ansatte.
- Årlig legemeldt sykefravær skal rapporteres i prosent for kvinner og menn.
- Årlig kjønnsfordeling i andel foreldrepermisjon skal oppgis i prosent av totalt antall foreldrepermisjoner (eks: Hvis det i løpet av året var 10 foreldrepermisjoner og 4 av disse ble tatt ut av menn, rapporteres 40% menn og 60% kvinner).

Vesentligheter og funn i kartleggingstallene skal vurderes i en tekstlig fremstilling. Det skal samtidig også rapporteres hva virksomheten gjør for å oppfylle aktivitetsplikten. Hva gjør virksomheten for å redusere diskriminering og fremme likestilling (handlingsplaner, tema i ledermøter, seminarer o.l.).

Frister for rapportering i 2023

- Endelig årsregnskap for 2022: 3. februar 2023.
- Endelig årsrapport for 2022: 15. mars 2023.
- Avviksrapportering for oppdrag per 30. april: 12. mai 2023. Avvik etter dette tas løpende med departementet dersom etaten antar at oppdraget ikke vil kunne leveres i henhold til den avtalte fristen.
- Foreløpig årsrapport/2. tertialsrapport per 31. august: 22. september 2023.
- Rapportering om tildelinger og belastningsfullmakter per 31. oktober: 15. november 2023.

Årsrapporten og tildelingsbrevet skal publiseres på virksomhetens nettside (jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.3.2 og 2.3.3). Også departementets hovedinstruks og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens hjemmeside innen en uke etter at det er mottatt.

Revisjonsberetningen fra Riksrevisjon skal også publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai 2023 eller så snart den foreligger etter den dato.

Møteplan og tentativ plan for tildelingsbrevprosessen 2024

Måned	Aktivitet	Dato tentativt
April	<ul style="list-style-type: none"> • Etatsstyringsmøte 1/2023 	21. april 2023
September	<ul style="list-style-type: none"> • Departementet oversender forslag til prioriteringer i tildelingsbrevet for 2024 	22. september 2023
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbakemeldinger prioriteringer og forslag til styringsparametere fra etaten til departementet • Etatsstyringsmøte 2/2023 	6. oktober 2023 13. oktober 2023
November	<ul style="list-style-type: none"> • Departementet oversender foreløpig tildelingsbrev 2024 og evt. utkast revidert instruks • Tilbakemelding foreløpig tildelingsbrev og evt. revidert instruks fra etaten til departementet 	10. november 2023 24. november 2023
Desember	<ul style="list-style-type: none"> • Departementet oversender endelig tildelingsbrev 2024 	20. desember 2023